

 Gemeente Amsterdam	Definitief met aanpassingen na staf Wedemeijer d.d. 11-10-2021
	Werkprotocol vellen iepen

Inhoud

1 Wet- en regelgeving	2
1.1 Handhavingsprotocol, APV en bomenverordening	2
1.2 Wet natuurbescherming en Gedragscode Soortenbescherming	3
2 Communicatie en werkvoorbereiding	4
2.1 Communicatie bij voorgenomen speedkap	4
2.2 monumentale iepen	4
2.3 iepen in straten en lanen	5
2.4 iepen in bosplantsoen	5
2.5 vrijstelling bodemonderzoek	5
3 Protocol werkwijze vellen iepen	7
4 Standaard werkwijze bij kruispunten, corridors en overig hoofdnet	8
Bijlage 1 – proces van melding tot kap	9
Bijlage 2 – format bewonersbrief	10
Bijlage 3 - boomposter	11
Bijlage 4 – afstandsverklaring iepen voor huishoudens	12
Bijlage 5 – NAW-formulier iepen voor perceel-eigenaren (niet zijnde huishoudens)	13

1 Wet- en regelgeving

Na constatering van een zieke iep dient conform de APV de iep binnen 10 werkdagen na aanschrijving door de gemeente te worden geveld. Het artikel in de APV vormt hiermee een afwijking op de vergunningplicht voor het vellen van bomen, zoals vastgelegd in de Bomenverordening. Tijdens het broedseizoen kunnen de regels uit de APV conflicteren met de Wet Natuurbescherming.

1.1 Handhavingsprotocol, APV en bomenverordening

In het Handhavingsprotocol Iepziekte (update 2021) is vastgelegd dat de kosten van het vellen en ontbasten van zieke iepen of broedbomen bij huishoudens voor rekening komen van de gemeente. Hiertoe dient een [afstandsverklaring](#) ondertekend te worden.

Bij aanschrijving van derden niet zijnde huishoudens dient het [NAW-formulier](#)¹, het artikel 5.10 van de APV (zie kader) en het [protocol werkwijze vellen iepen](#) meegestuurd te worden.

Inge vulde formulieren dienen per mail naar iepen@amsterdam.nl verstuurd worden.

Bomenverordening maart 2014

Artikel 3 Verbod om te vellen

Het eerste lid bevat het verbod om zonder vergunning of jaarvergunning een houtopstand te vellen of te doen vellen.

(...)

Artikel 5.10 APV geeft de bevoegdheid om de rechthebbende op een iep te verplichten om maatregelen te treffen met betrekking tot iepen die een gevaar opleveren voor verspreiding van de iepziekte. Het is niet wenselijk om daarnaast ook een vergunningsplicht op basis van de Bomenverordening te hanteren.

Algemene Plaatselijke Verordening 2008 Amsterdam

Artikel 5.10 Bestrijding iepziekte

1. Als zich op een terrein één of meer iepen bevinden die naar het oordeel van het college gevaar opleveren voor verspreiding van de iepziekte of voor vermeerdering van de iepenspintkever is de rechthebbende, als hij daartoe door het college is aangeschreven, verplicht binnen een termijn van tien werkdagen:
 - a. de iepen te vellen;
 - b. de iepen met inbegrip van het resterende stamdeel direct en ter plaatse te ontbasten en de bast te vernietigen; of
 - c. de niet-ontbaste iepen of delen daarvan te versnipperen.
2. Het is verboden gevelde niet-ontbaste iepen of delen daarvan voorhanden of in voorraad te hebben of te vervoeren, tenzij het gaat om versnipperd iepenhout*.

* Dit is van toepassing op zieke als om andere redenen gevelde iepen alsmede snoeihout.

¹ NAW: naam – adres - woonplaats

1.2 Wet natuurbescherming en Gedragscode Soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming is vastgelegd dat (beschermde) dieren niet gedood mogen worden. In die wet staat ook dat alle nesten van vogels in het broedseizoen beschermd zijn en niet verstoord mogen worden. Buiten het broedseizoen geldt dit ook voor de vaste nesten en rustlocaties.. Het iepziekte-seizoen overlapt periode van het broedseizoen, per soort is deze periode verschillend.

Voorafgaand aan het vellen van zieke iepen of broedbomen zal ter plaatse altijd een controle uitgevoerd moeten worden of er nesten aanwezig zijn in of nabij de te vellen boom of bomen. Is dat het geval, dan moet er advies ten aanzien van de uitvoerbaarheid worden gevraagd aan een ecologisch deskundige.

Daarnaast geldt de Gedragscode Soortenbescherming Gemeenten Stadswerk (2021)² voor bestendig beheer, onderhoud en gebruik en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Deze gedragscode geeft ook aan dat voor het invullen en borgen van de wettelijke soortenbescherming ecologische deskundigheid ingeschakeld moet worden. Onder een ecologisch deskundige verstaat de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis.

² Geldig tot 1-6-2023. Met het vaststellen van de nieuwe gedragscode is de Gedragscode Flora en Fauna Amsterdam (2009) niet meer geldig.

2 Communicatie en werkvoorbereiding

Na constatering iepziekte dient, conform de Algemene Plaatselijke Verordening, de iep binnen 10 werkdagen geveld te worden. Alle te vellen iepen dienen gemarkeerd te worden. Ook bij dunningen en snoeiwerkzaamheden dienen iepen duidelijk gemarkeerd te worden en dient het [protocol werkwijze vellen iepen](#) gevolgd te worden.

Bijlage 1 toont het proces van melding iepziekte tot uitvoering van speedkap, inclusief communicatie en betrokken verantwoordelijke personen.

2.1 Communicatie bij voorgenomen speedkap

De stadsdeelbestuurder wordt altijd door Stadswerken geïnformeerd over noodzakelijke kap. Dit dient te verlopen via de bestuursadviseur en/of de communicatie-adviseur van het betreffende stadsdeel.

Omwonenden worden door Stadswerken geïnformeerd over de voornomen kap.

- Markeer in ieder geval de boom met iepenlint

- Optioneel, afhankelijk van de situatie: hang een poster aan de betreffende boom, zie [format](#)
- Optioneel, afhankelijk van de situatie of een verzoek van de stadsdeelbestuurder: verstuur een bewonersbrief, zie [format](#)

2.2 monumentale iepen³

- Een melding van iepziekte wordt altijd voorzien van duidelijke foto's van de wijze van constatering, naast vermelding van de reguliere kenmerken als boomnummer, soort, diameter en locatie.
- In geval van twijfel vindt tijdig een second opinion van een boomdeskundig adviseur of externe deskundige op het gebied van iepziekte plaats, de termijn voor het vellen binnen 10 werkdagen mag hierdoor niet overschreden worden. Een second opinion wordt vastgelegd in een rapport van bevindingen inclusief beeldmateriaal met onder meer foto's van schimmelsporen onder de bast.
- De melding van een monumentale boom met iepziekte, en/of de second opinion, wordt ter informatie toegezonden aan de secretaris van de monumentale bomencommissie.

³ De monumentale houtopstanden zijn te vinden via https://maps.amsterdam.nl/monumentaal_groen. Op moment van schrijven is deze kaart nog incompleet. Derhalve dient bij twijfel altijd contact opgenomen te worden met de secretaris van de monumentale bomencommissie: dhr. Wouter van der Wulp / W.Van.der.Wulp@amsterdam.nl

2.3 iepen in straten en lanen

- Iepen aan weerszijden van een zieke iep worden geveld om verspreiding via wortelcontact te voorkomen.
- Indien de ziekte nog in het beginstadium is en de zieke iep binnen twee dagen na constatering wordt gekapt, kunnen de bomen aan weerszijde behouden blijven. Dit is alleen mogelijk

- als de aantasting veroorzaakt is door kevervraat, en
- als de kroon slechts gedeeltelijk verwelkt is, en
- als het stamschot niet verwelkt is en/of
- als aan weerszijden van de zieke iep resistente en jonge iepen staan.

Het advies van de boomdeskundig adviseur of (externe) deskundige op het gebied van iepziekte is hierbij leidend.

- Indien de ziekte nog in het beginstadium is, kan volstaan worden met het graven van een barrière waarbij alle beworteling rond een zieke iep wordt doorgehaald. Het advies van de boomdeskundig adviseur of externe deskundige op het gebied van iepziekte is hierbij leidend. De barrière dient in het veld duidelijk gemarkeerd te worden door de toezichthouder bomen of een deskundige op het gebied van iepziekte en dient binnen twee dagen na constatering te worden uitgevoerd.

2.4 iepen in bosplantsoen

- Vatbare iepen in een bufferzone van tien meter rond een zieke iep worden verwijderd om verspreiding via wortelcontact te voorkomen.
- Indien op de stam van ogenschijnlijk nog gezonde bomen al verdrogende twijgen zichtbaar zijn of bij het aansnijden verkleuring zichtbaar is, dient de buffer uitgebreid te worden met een straal van 10 meter rondom de betreffende bomen.
- In bosplantsoen met meerdere vatbare iepen in de directe omgeving kan het nodig zijn tevens een barrière te graven om wortelcontact te verbreken. Het advies van de boomtoezichthouder of deskundige op het gebied van iepziekte is hierbij leidend. De barrière dient in het veld duidelijk gemarkeerd te worden door de toezichthouder bomen of een deskundige op het gebied van iepziekte en dient binnen twee dagen na constatering te worden uitgevoerd.
- Bij het graven van een barrière wordt alle beworteling rond een zieke iep doorgehaald.

2.5 vrijstelling bodemonderzoek

In principe moet er voorafgaand aan graafwerkzaamheden een bodemonderzoek uitgevoerd worden. Bepaalde gebieden zijn onder voorwaarden vrijgesteld van die verplichting. Vrijstelling geldt alleen als de afgegraven grond op dezelfde locatie blijft.

1. Zoek op de bodemkwaliteitskaart (<https://maps.amsterdam.nl/bodemkwaliteit/>) in welke zone de werkzaamheden plaatsvinden.
2. Kijk in de tabel op de volgende bladzijde of vrijstelling geldt.
3. Indien 'ja': vraag een puntbronnencheck aan via bodem@amsterdam.nl om uit te sluiten dat de bodemkwaliteit erg afwijkt van de gemiddelde kwaliteit. Het kan voorkomen dat er alsnog aanvullende maatregelen getroffen moeten worden

tabel bodemonderzoek:

Scenario	Gebruik BKK mogelijk (met puntbronnencheck) (vrijstelling bodemonderzoek)	ARVO/ NEN5740-onder- zoek vereist
Graafwerkzaamheden:		
Graafwerk in zone 1, 2 of 3	Ja	Nee
Graafwerk in zone 4 t/m 7 ($> 10 \text{ m}^3$)	Nee	Ja
Graafwerk in zone 4 t/m 7 of in openbare weg zone C ($< 10 \text{ m}^3$)	Ja	Nee
Graafwerk in openbare weg zone A, B of D ($< 150 \text{ m}^3$)	Ja	Nee
Graafwerk in openbare weg zone A, B, C of D ($> 150 \text{ m}^3$)	Nee	Ja
Graafwerk in openbare weg zone C ($< 150 \text{ m}^3$), waar- bij grond wordt afgevoerd of teruggestort in de sleuf op of nabij de plaats van vrijkomen	Ja	Nee
Graafwerk in niet-gezoneerde gebieden (grijze vlakken)	Nee	Ja (check tevens evt saneringsplan)

3 Protocol werkwijze vellen iepen

Het protocol werkwijze vellen iepen is van toepassing op zowel zieke als om andere redenen te vellen iepen, alsmede voor het snoeien van gezonde iepen. Het is een praktische uitwerking van de regels in de APV en het Handhavingsprotocol Iepenziekte.

- Alle te vellen iepen dienen voorafgaand aan de werkzaamheden gemarkeerd te worden met rood/wit iepenlint. In bosplantsoen en bij dunningen volstaat een stip met spuitbusverf.
- Bij alle werkzaamheden aan iepen is het noodzakelijk om tijdens uitvoering op naleving van dit protocol te controleren en om na afloop van het werk het gehele werkterrein te inspecteren op achtergebleven hout en de afwerking van de stobben.

Na constatering iepziekte dient, conform de Algemene Plaatselijke Verordening, de iep binnen 10 werkdagen geveld te worden. Dit geldt ook voor broedbomen en preventief te kappen iepen.

Voor alle te snoeien of te vellen iepen geldt:

- Al het vrijkomende iepenhout moet ter plekke te worden ontbast of versnipperd.
- Zaag de stobben maximaal 4 cm. boven het maaiveld af.
- Ontbast de stobben volledig tot onder het maaiveld.
- Er mag 's avonds en in het weekend geen iepenhout met bast blijven liggen.
- Ontsmet al het gereedschap na afloop van snoei- of velwerkzaamheden na iedere boom met bijvoorbeeld spiritus of alcohol (96%).

Iepen in straten en lanen:

- Indien ook opdracht is gegeven voor het vellen van bomen naast een zieke iep: verwijder als eerste de gezonde iepen en als laatste de zieke iep
- Verwijder de stobben zo spoedig mogelijk na het rooien.
- Een geul als barrière om wortelcontact met gezonde iepen te voorkomen moet tot minimaal 30 cm in het grondwater worden ontgraven en alle wortelcontact met de eerstvolgende gezonde iep moet worden doorbroken.

Iepen in bosvakken:

- Een geul als barrière om wortelcontact met gezonde iepen te voorkomen moet tot minimaal 30 cm in het grondwater worden ontgraven en ruim rondom een zieke iep om de schimmel binnen te sluiten.
- Bij het vellen van iepen in een bufferzone worden eerst de gezonde iepen, dan pas de zieke iepen geveld.
- Verwijder jonge opslag in de bufferzone. Dit kan door middel van uittrekken of door te ontgraven met een kraantje, afhankelijk van de situatie.
- In bossen en groenstroken mogen snippers en losse stukken bast achterblijven mits in een dunne laag van maximaal 5 cm dik uitgespreid of verwerkt in paden. Niet op hopen storten. Geen laag houtsnippers aanbrengen waar flora verstoord kan worden.
- Het ontbastte iepenhout mag blijven liggen of voor andere doeleinden gebruikt worden.

4 Standaard werkwijze bij kruispunten, corridors en overig hoofdnet

Bij het vellen van iepen bij kruispunten, corridors en overig hoofdnet⁴ dienen aanvullende verkeers- en veiligheidsmaatregelen getroffen te worden. De uitvoerende partij levert direct na opdracht de volgende documenten aan bij de stadsdeelregisseur⁵.

1. Situatieschets
2. Beschrijving van te treffen verkeers- en veiligheidsmaatregelen
3. [Protocol werkwijze vellen iepen](#)

De betreffende stadsdeelregisseur bespreekt de voorgenomen werkzaamheden in zijn/haar vooroverleg en geeft per mail akkoord. Een WIOR-vergunning is dan niet meer nodig.

Ad. 1 – situatieschets

Op de situatieschets is in ieder geval het volgende zichtbaar:

- Locatie van werkzaamheden
- Locaties van afzethekken met bebording, afzetkegels en/of tekstborden
- Locaties van af te sluiten weg/-parkeervakken

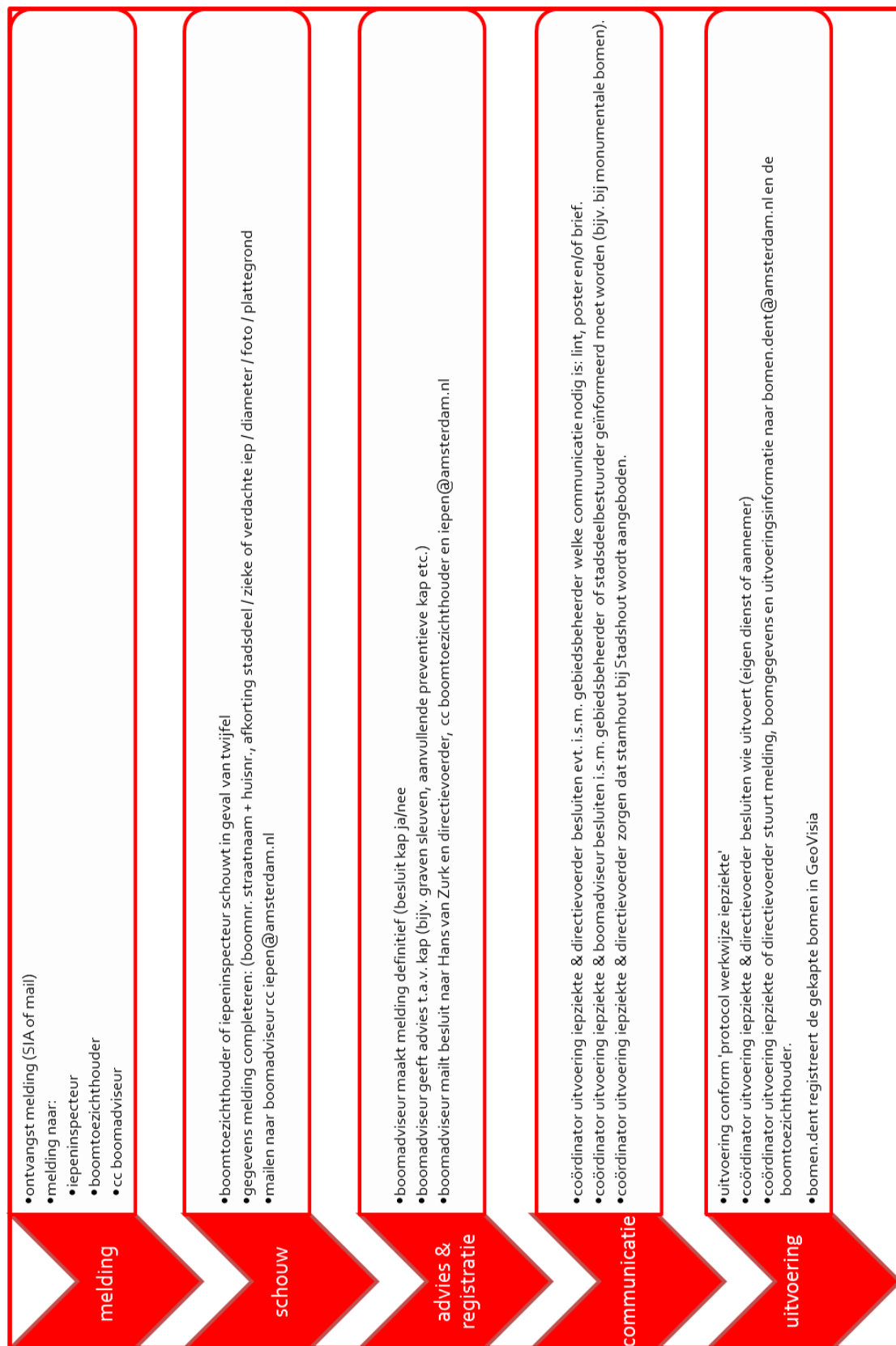
Ad. 2 – beschrijving van te treffen verkeers- en veiligheidsmaatregelen

Wat: Aantal te kappen iepen,
Waar: Locatie + duiding kruispunt, corridor (zoals A10, vluchtwegen voor bijv. ambulance) of overig hoofdnet
Wanneer: dag(en) van uitvoering en tijdstip
Hoe: Aanvullend op protocol werkwijze.

⁴ Zie: <https://maps.amsterdam.nl/plushoofdnetten>

⁵ Zie voor contactgegevens stadsdeelregisseurs: <https://www.amsterdam.nl/parkeren-verkeer/werken-openbare-ruimte/stadsregie>

Bijlage 1 – proces van melding tot kap

Bijlage 2 – format bewonersbrief

Geachte lezer,

Aan de Schellingwouderdijk zijn twee dode iepen aangetroffen. Deze bomen worden op vrijdag 21 augustus 2020 gekapt. Voor het kappen van iepen die een gevaar opleveren voor verspreiding van de iepziekte is geen kapvergunning nodig. Deze bomen moeten zo snel mogelijk worden verwijderd. De te kappen iepen zijn herkenbaar aan een rood wit lint.

Herplant

Amsterdam wil het bomenbestand op peil houden. Daarom moet elke boom gecompenseerd worden. Op www.amsterdam.nl/bomen kunt u lezen hoe we dat aanpakken.

Wat is iepziekte?

Iepziekte wordt veroorzaakt door een schimmel die wordt overgebracht door de iepenspintkever. Een besmette boom sterft in korte tijd af. De schimmel kan zich via boomwortels razendsnel verspreiden naar nabije iepen waardoor ook deze besmet raken en af sterven. Iepenspintkevers kunnen ook in dode iepen en (openhaard)hout van iepen gaan zitten en eitjes leggen. De nieuwe generatie kevers vliegt vervolgens uit om gezonde iepen in de omgeving te besmetten. Snel ingrijpen is dus van belang.

Dood iepenhout gezocht

Dood iepenhout is dus een gevaar voor de iepen. Sla daarom geen iepenhout in uw tuin op voor uw open haard, houtkachel of vuurkorf. Om diezelfde reden mogen iepentakken niet gebruikt worden om houtstapels (takkenrillen) voor kleine zoogdieren, insecten of vogels te maken. Zelfs in hele dunne takken kunnen kevers gaan broeden en zo een nieuwe generatie iepenspintkevers voortbrengen.

Heeft u een houtril of een houtopslag voor uw kachel? Geef dan uw gegevens door via iepen@amsterdam.nl. Er wordt dan contact met u opgenomen om uw houtstapel te controleren op de aanwezigheid van iepenhout. De controle, en eventuele afvoer van aangetroffen iepenhout, is kosteloos.

Samen met uw hulp voorkomen we dat er nog meer iepen ziek worden. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

Heeft u nog vragen? Mail ons dan: iepen@amsterdam.nl of bel 14 020.

Op <https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/bomen/zieke-iepen-afvoeren> kunt u meer informatie over iepziekte vinden.

Met vriendelijke groet,
(naam contactpersoon Stadswerken)

Iepziekte geconstateerd

Deze iep is aangetast door iepziekte. Hierdoor bestaat een grote kans op besmetting voor andere iepen in de omgeving.

Door de boom zo snel mogelijk te verwijderen voorkomen we deze besmetting. Conform de Algemene Plaatselijke Verordening is hier geen kapvergunning voor nodig.

In het juiste plantseizoen komt er weer een nieuwe boom terug.

De werkzaamheden kunnen enige overlast veroorzaken.

Voor meer informatie kunnen u bellen met 14020 of mailen naar iepen@amsterdam.nl.

Eigenaar van de grond waar de boom op staat

Naam: _____

Adres: _____

Postcode en woonplaats: _____

Telefoonnummer: _____

E-mailadres: _____

Aantal iepen: _____ Diameter: _____

Bovengenoemde verklaart in het kader van de iepziektebestrijding, zoals opgenomen in artikel 5.10 van de Algemene Plaatselijke Verordening van Amsterdam, afstand te doen van de op bovengenoemd adres aanwezige, als ziek of dood gemarkeerde, iep/iepen en/of niet-ontbast iepenhout.

De kosten voor het vellen en ontbasten van iepen van huishoudens komen voor rekening van de gemeente. Het vervangen van de geveldde iepen door een gelijkwaardige houtopstand komt voor rekening van de eigenaar.

Vanuit de afdeling die binnen het stadsdeel belast is met het beheer van de openbare ruimte, wordt contact opgenomen met de bewoner, voor het maken van een afspraak om de iep/iepen te vellen, ontbasten en eventueel af te voeren.

Amsterdam, (datum) _____

Handtekening eigenaar: _____

Gegevens behandelend ambtenaar
(in te vullen door gemeente):

Naam: _____

Functie: _____

_____ Handtekening: _____

Stuur dit formulier, ingevuld en ondertekend, naar:

iepen@amsterdam.nl

of per post naar:

Verkeer en Openbare Ruimte

Afdeling Stedelijk Beheer

t.a.v. asset groen | boomziekten en -plagen

Postbus 95089

1090 HB Amsterdam

Meer weten over iepen en iepziekte? Kijk op

<https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/bomen/boomziekten-gebreken>

NAW-formulier

IEPEN

Grondeigenaar anders dan gemeente Amsterdam

Eigenaar van de grond waar de boom op staat

Naam perceeleigenaar: _____

Behandeld door: _____

Telefoonnummer: _____

Bewoner: _____

Adres: _____

Postcode en woonplaats: _____

Telefoonnummer: _____

E-mailadres: _____

Aantal iepen: _____ Grootte: _____

Op bovengenoemd adres is bij één of meer bomen iepziekte geconstateerd, een voor de iep dodelijke schimmelziekte. Vanwege het besmettelijke karakter is in artikel 5.10 van de Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeente Amsterdam geregeld dat zieke iepen binnen 10 werkdagen ter plaatse geveld en ontbast moeten zijn. Het kan ook zijn dat er delen van niet-ontbaste iepenstammen of –takken zijn aangetroffen. Ook dit hout dient binnen de gestelde termijn te worden ontbast.

Vanuit de afdeling die binnen het stadsdeel belast is met het beheer van de openbare ruimte en de handhaving, wordt contact opgenomen voor het maken van een afspraak om u te informeren over de mogelijkheden de iep/iepen of stam- of takdelen daarvan, binnen de gestelde termijn te laten vellen, ontbasten en eventueel af te voeren.

Amsterdam, (datum) _____

Handtekening eigenaar: _____

Gegevens behandelend ambtenaar:

Naam: _____

Functie: _____

Handtekening: _____

Stuur dit formulier, ingevuld en ondertekend, naar:
iepen@amsterdam.nl

of per post naar:
Verkeer en Openbare Ruimte
Afdeling Stedelijk Beheer
t.a.v. team groen | boomziekten en –plagen
Postbus 95089
1090 HB Amsterdam